

Vzorové príklady programových štruktúr

Školiaci materiál

Základné údaje

Subjekt	<i>Cigeľ</i>
Typ subjektu	<i>Obec</i>
Okres	<i>Prievidza</i>
Kraj	<i>Trenčín</i>
Počet obyvateľov	<i>1 030</i>

Obsah

Úvod.....	4
Teoretické východiská	5
Reálny príklad.....	17
Terminológia	24
Zdroje informácií	29
Súvisiace školiace materiály	30

Úvod

Školiaci materiál **Vzorové príklady programových štruktúr** (ďalej len „školiaci materiál“) je výstupom projektu *Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy*.

Školiaci materiál vychádza z oficiálnych dokumentov Ministerstva financií SR, ktoré definujú regulačný a metodologický rámec pre programové rozpočtovanie na úrovni územnej samosprávy¹.

Cieľom školiaceho materiálu je:

- ✓ Presentovať vzory potenciálnych programových štruktúr obce Cigeľ.

Školiaci materiál je určený:

- ✓ Zamestnancom obce/Obecného úradu Cigeľ.
- ✓ Voleným zástupcom v obci Cigeľ.
- ✓ Predstaviteľom nevládných a záujmových organizácií a obyvateľom, ktorí sa zaujímajú o to, akým spôsobom obec Cigeľ používa verejné zdroje.

¹ Oficiálne dokumenty sú dostupné na internetovej stránke Ministerstva financií SR: <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=6487>.

Teoretické východiská

Čo je to programová štruktúra

- ✓ Programová štruktúra je **logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia**, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy.
- ✓ Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria **programy, podprogramy a prvky (projekty)**.
- ✓ Konkrétny (modelový) príklad potenciálnej programovej štruktúry obce Cigeľ sa nachádza v **kapitole Reálny príklad**.

Čo je to program

- ✓ Program je súhrn/**skupina** navzájom **súvisiacich aktivít** (prác, činností, dodávok) vykonávaných na **splnenie** definovaných **cieľov** a **zámerov**.

- ✓ Program môžeme obrazne považovať za „**mini rozpočet**“ istej **kompetenčnej oblasti**, ktorú vykonáva subjekt samosprávy.

- ✓ Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:
 - časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
 - časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

- ✓ Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“).

- ✓ Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele².

- ✓ Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

² Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

- ✓ **Praktický a konkrétny manuál pre tvorbu programových štruktúr na úrovni miestnej a regionálnej územnej samosprávy** definuje vzory programových štruktúr **na úrovni programov** pre obce a pre vyššie územné celky, ktoré boli navrhnuté na základe kompetenčného rámca, daného napríklad zákonmi č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov a mnohými ďalšími súvisiacimi predpismi, definujúcimi činnosť subjektov samosprávy. Tieto vzory sú nasledovné:

Návrh programovej štruktúry pre obce a mestá na úrovni programov

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola
2. Program: Propagácia a marketing
3. Program: Interné služby
4. Program: Služby občanom
5. Program: Bezpečnosť
6. Program: Odpadové hospodárstvo
7. Program: Komunikácie
8. Program: Vzdelávanie
9. Program: Šport
10. Program: Kultúra
11. Program: Prostredie pre život
12. Program: Sociálne služby
13. Program: Administratíva

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych programov obce Cigeľ.

V prípade obce Cigeľ môžeme definovať nasledujúce potenciálne programy:

Konkrétny príklad1:

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola
2. Program: Propagácia a marketing
3. Program: Interné služby
4. Program: Služby občanom
5. Program: Bezpečnosť
6. Program: Odpadové hospodárstvo
7. Program: Komunikácie
8. Program: Vzdelávanie
9. Program: Šport
10. Program: Kultúra
11. Program: Prostredie pre život
12. Program: Bývanie
13. Program: Sociálne služby
14. Program: Administratíva

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *programu*.
2. Pokúste sa vysvetliť, aký je rozdiel medzi časovo ohraničeným a časovo neohraničeným *programom*.
3. Pokúste sa vysvetliť, ako sa vo všeobecnosti delia *programy*.
4. Pokúste sa vymenovať niektoré *programy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Cigeľ.

Čo je to podprogram

- ✓ Podprogram je **ucelená časť programu**, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity.
- ✓ Podprogram teda môžeme považujeme za štruktúru, ktorá **zvyšuje transparentnosť programu** a **špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu**.
- ✓ Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty.
- ✓ Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych podprogramov obce Cigeľ.

V prípade obce Cigeľ môžeme definovať nasledujúce potenciálne podprogramy:

Konkrétny príklad 1.:

Program: Propagácia a marketing

1.1. Podprogram: Družobné obce – rozvoj partnerstiev

1.2. Podprogram: Pamäť obce

1.2.1. Prvok: Izba revolučných tradícií

1.2.2. Prvok: Pomník padlých SNP

1.2.3. Prvok: Obecná kronika

Konkrétny príklad 2.:

Program: Komunikácie

1.1. Podprogram: Správa spevnených komunikácií

1.2. Podprogram: Správa nespevnených komunikácií

1.3. Podprogram: Správa komunikácií pre peších

Konkrétny príklad 3.:

Program: Prostredie pre život

1.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

1.2. Podprogram: Verejná zeleň

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *podprogramu*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *podprogramy*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Cigeľ.

Čo je to prvok

- ✓ Prvok je **časovo neohraničená bežná aktivita**/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu.
- ✓ Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych prvkov obce Cigeľ.

V prípade obce Cigeľ môžeme definovať nasledujúce potenciálne prvky:

Konkrétny príklad 1.:

Program: Interné služby

- 1.1. Podprogram: Činnosť orgánov obce
 - 1.2.1. Prvok: Správa nehnuteľností – intravilán
 - 1.2.2. Prvok: Správa nehnuteľností – extravilán
 - 1.2.3. Prvok: Správa auto parku
 - 1.2.4. Prvok: Správa strojov a zariadení
- 1.3. Podprogram: Archív a registratúra

Konkrétny príklad 2.:

Program: Služby občanom

1.1. Podprogram: klientský prístup obce

1.1.1. Prvok: Výber daní a poplatkov

1.1.2. Prvok: Evidencia obyvateľov

1.1.3. Prvok: Spoločný stavebný úrad

1.2. Podprogram: Zbor pre občianske záležitosti

1.2.1. Prvok: Pietne služby obce

1.2.2. Prvok: Aktivity v obradnej miestnosti úradu

1.3. Podprogram: Médiá

1.3.1. Prvok: Obecný rozhlas

1.3.2. Prvok: Spravodaj - občasník

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *prvku*.
2. Pokúste sa vymenovať niektoré *prvky*, ktoré môžu byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Cigel'.

Čo je to projekt

- ✓ Projekt je **časovo ohraničená aktivita**, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu.

- ✓ Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu.

- ✓ Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

Príklady

Nasledujúca časť prezentuje konkrétne príklady potenciálnych projektov obce Cigeľ.

V prípade obce Cigeľ môžeme (by bolo možné) definovať nasledujúce potenciálne projekty (príklady z roku 2004 a PHSR-Cigeľ - 2004):

Konkrétny príklad 1.:

Program: Bývanie

1.1. Podprogram: Rozvoj KBV

1.1.1. Projekt: Vypracovanie projektu na výstavbu 12 nájomných bytov

1.2. Podprogram: Rozvoj IBV

1.2.1. Projekt: Geometrický plán lokality Úkladište pre 23 stavebných pozemkov

Konkrétny príklad 2.:

Program: Šport

1.1. Podprogram: Infraštruktúra športu

1.1.1. Prvok: Multifunkčné ihrisko

1.1.2. Prvok: Vlek TATRAPOMA

1.1.3. Projekt: Vysporiadanie pozemkov pri vleku pre výstavbu sociálnych zariadení

1.1.4. Projekt: Doriešiť prívod vody pre možnosť umelého zasnežovania

1.2. Podprogram: Dotácie športovým klubom

1.2.1. Prvok: TJ Partizán Cigeľ

1.3. Podprogram: Tradičné športové aktivity

Cvičenie

Nasledujúce úlohy sú určené pre účastníkov školenia. Účastníci školenia môžu pracovať individuálne alebo v skupinách.

Úlohy:

1. Pokúste sa sformulovať definíciu *projektu*.
2. Pokúste sa vysvetliť rozdiel medzi *prvkom* a *projektom*.
3. Pokúste sa vymenovať niektoré *projekty*, ktoré by mohli byť potenciálne súčasťou programovej štruktúry rozpočtu obce Cigeľ.

Reálny príklad

Táto kapitola obsahuje reálny príklad potenciálnej programovej štruktúry obce Cigeľ s možnými variantmi zohľadňujúcimi rôzny prístup vnútorného členenia programu na jeho ďalšie časti, existujúce kompetencie obce Cigeľ a skutočné realizované aktivity v rámci kompetenčných rámcov.

Variant 1

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola

- 1.1. Podprogram: Manažment
- 1.2. Podprogram: Dane a rozpočet
- 1.3. Podprogram: Kontrola
- 1.4. Podprogram: Členstvo v stavovských organizáciách

2. Program: Propagácia a marketing

- 2.1. Podprogram: Družobné obce – rozvoj partnerstiev
- 2.2. Podprogram: Pamäť obce
 - 2.2.1. Prvok: Izba revolučných tradícií
 - 2.2.2. Prvok: Pomník padlých SNP
 - 2.2.3. Prvok: Obecná kronika

3. Program: Interné služby

- 3.1. Podprogram: Činnosť orgánov obce
- 3.2. Podprogram Správa obecného majetku
 - 3.2.1. Prvok: Správa nehnuteľností – intravilán
 - 3.2.2. Prvok: Správa nehnuteľností – extravilán

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

3.2.3. Prvok: Správa auto parku

3.2.4. Prvok: Správa strojov a zariadení

3.3. Podprogram: Archív a registratúra

4. Program: Služby občanom

4.1. Podprogram: Klientsky prístup obce

4.1.1. Prvok: Výber daní a poplatkov

4.1.2. Prvok: Evidencia obyvateľov

4.1.3. Prvok: Spoločný stavebný úrad

4.2. Podprogram: Zbor pre občianske záležitosti

4.2.1. Prvok: Pietne služby obce

4.2.2. Prvok: Aktivity v obradnej miestnosti úradu

4.3. Podprogram: Médiá

4.3.1. Prvok: Obecný rozhlas

4.3.2. Prvok: Dedinský občasník

5. Program: Bezpečnosť

5.1. Podprogram: Protipožiarna ochrana

5.1.1. Prvok: Požiarna zbrojnica

5.1.2. Prvok: Protipožiarna výbava

5.1.3. Prvok: Podpora činnosti DPO

5.2. Podprogram: Verejný poriadok

6. Program: Odpadové hospodárstvo

6.1. Podprogram: Odvoz TKO

6.2. Podprogram: Uloženie a likvidácia TKO

6.3. Podprogram: Separácia obecného odpadu

6.4. Podprogram: Likvidácia odpadových vôd

6.4.1. Projekt: Zvýšenie prietoku v obecnom potoku

6.5. Podprogram: Likvidácia čiernych skládok

7. Program: Komunikácie

- 7.1. Podprogram: Správa spevnených komunikácií
- 7.2. Podprogram: Správa nespevnených komunikácií
- 7.3. Podprogram: Správa komunikácií pre peších

8. Program: Vzdelávanie

- 8.1. Podprogram: Základná škola 1-4
- 8.2. Podprogram: Materská škola
- 8.3. Podprogram: Školská jedáleň
- 8.4. Podprogram: Školský klub detí

9. Program: Šport

- 9.1. Podprogram: Infraštruktúra športu
 - 9.1.1. Prvok: Multifunkčné ihrisko
 - 9.1.2. Prvok: Vlek TATRAPOMA
- 9.2. Podprogram: Dotácie športovým klubom
 - 9.2.1. Prvok: TJ Partizán Cigeľ
- 9.3. Podprogram: Tradičné športové aktivity
 - 9.3.1. Prvok: Pochod vďaka SNP
 - 9.3.2. Prvok: Futbalový turnaj na počesť SNP

10. Program: Kultúra

- 10.1. Podprogram: Infraštruktúra kultúry
 - 10.1.1. Prvok: Kultúrna sála
 - 10.1.2. Prvok: Knižnica
- 10.2. Podprogram: Tradičné kultúrne aktivity
 - 10.2.1. Prvok: Deň matiek
 - 10.2.2. Prvok: Maškarný ples
- 10.3. Podprogram: Dotácie kultúrnym telesám
 - 10.3.1. Prvok: Spevokol

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

10.4. Podprogram: Nákup kultúrnych podujatí

11. Program: Prostredie pre život

11.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

11.2. Podprogram: Verejná zeleň

11.3. Podprogram: Dotácie komunitným iniciatívam občanov

12. Program: Bývanie

12.1. Podprogram: Rozvoj KBV

12.2. Podprogram: Rozvoj IBV

13. Program: Sociálne služby

13.1. Podprogram: Príspevok k narodeniu dieťaťa

13.2. Podprogram: Dôstojná staroba

13.2.1. Prvok: Stravovanie dôchodcov – príspevky jednotlivcom

13.2.2. Prvok: Stravovanie dôchodcov

13.2.3. Prvok: Domáca opatrovateľská služba

13.2.4. Projekt: Výstavba Domova dôchodcov

13.3. Podprogram: Hmotná núdza

13.3.1. Prvok: Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

13.4. Podprogram: NP-V – Aktivačné práce

14. Program: Administratíva

Variant 2

1. Program: Plánovanie, manažment a kontrola

- 1.1. Podprogram: Manažment obce a samosprávy
- 1.2. Podprogram: Kontrola obce
- 1.3. Podprogram: Členstvo v stavovských organizáciách

2. Program: Propagácia a marketing

- 2.1. Podprogram: Rozvoj družobných partnerstiev
- 2.2. Podprogram: Pamäť obce
 - 2.2.1. Prvok: Izba revolučných tradícií
 - 2.2.2. Prvok: Pomník padlých SNP
 - 2.2.3. Prvok: Obecná kronika

3. Program: Služby občanom

- 3.1. Podprogram: Klientske služby pre občanov
- 3.2. Podprogram: Zbor pre občianske záležitosti
- 3.3. Podprogram: Médiá

4. Program: Bezpečnosť

- 4.1. Podprogram: Protipožiarna ochrana
 - 4.1.1. Prvok: Požiarna zbrojnica
 - 4.1.2. Prvok: Protipožiarna výbava
 - 4.1.3. Prvok: Podpora činnosti DPO
- 4.2. Podprogram: Verejný poriadok

5. Program: Odpadové hospodárstvo

- 5.1. Podprogram: Odvoz TKO
- 5.2. Podprogram: Uloženie a likvidácia TKO
- 5.3. Podprogram: Separácia obecného odpadu
- 5.4. Podprogram: Likvidácia odpadových vôd
 - 5.4.1. Projekt: Zvýšenie prietoku v obecnom potoku

5.5. Podprogram: Likvidácia čiernych skládok

6. Program: Komunikácie

6.1. Podprogram: Správa spevnených komunikácií

6.2. Podprogram: Správa nespevnených komunikácií

6.3. Podprogram: Správa komunikácií pre peších

7. Program: Vzdelávanie

7.1. Podprogram: Základná škola 1-4

7.2. Podprogram: Materská škola

7.3. Podprogram: Školská jedáleň

7.4. Podprogram: Školský klub detí

8. Program: Šport

8.1. Podprogram: Infraštruktúra športu

8.1.1. Prvok: Multifunkčné ihrisko

8.1.2. Prvok: Vlek TATRAPOMA

8.2. Podprogram: Dotácie športovým klubom

8.3. Podprogram: Tradičné športové aktivity

8.3.1. Prvok: Pochod vďaka SNP

8.3.2. Prvok: Futbalový turnaj na počesť SNP

9. Program: Kultúra

9.1. Podprogram: Infraštruktúra kultúry

9.1.1. Prvok: Kultúrna sála

9.1.2. Prvok: Knižnica

9.2. Podprogram: Tradičné kultúrne aktivity

9.2.1. Prvok: Deň matiek

9.2.2. Prvok: Maškarný ples

9.3. Podprogram: Dotácie kultúrnym telesám

9.3.1. Prvok: Spevokol

9.4. Podprogram: Nákup kultúrnych podujatí

10. Program: Prostredie pre život

10.1. Podprogram: Verejné osvetlenie

10.2. Podprogram: Verejná zeleň

10.3. Podprogram: Dotácie komunitným iniciatívam občanov

11. Program: Bývanie

11.1. Podprogram: Rozvoj KBV

11.2. Podprogram: Rozvoj IBV

12. Program: Sociálne služby

12.1. Podprogram: Príspevok k narodeniu dieťaťa

12.2. Podprogram: Dôstojná staroba

12.2.1. Prvok: Stravovanie dôchodcov – príspevky jednotlivcom

12.2.2. Prvok: Stravovanie dôchodcov

12.2.3. Prvok: Domáca opatrovateľská služba

12.2.4. Projekt: Výstavba Domova dôchodcov

12.3. Podprogram: Hmotná núdza

12.3.1. Prvok: Jednorazová dávka v hmotnej núdzi

12.4. Podprogram: NP-V – Aktivačné práce

Terminológia

Programové rozpočtovanie

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov. Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Ako synonymá sa veľmi často používajú pojmy rozpočtovanie orientované na ciele alebo rozpočtovanie orientované na výkonnosť.

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre

Rozpočet zostavený v programovej štruktúre (ďalej len „programový rozpočet“) je rozpočet, ktorý alokuje (rozdeľuje) výdavky rozpočtu do jednotlivých programov a jeho častí. Programový rozpočet kladie dôraz na prezentáciu plánovaných a dosahovaných výstupov a výsledkov.

Programová štruktúra (rozpočtu)

Je logická, hierarchicky usporiadaná konštrukcia, ktorá je účelne vytváraná vo vzťahu k zámerom a cieľom subjektu samosprávy. Programovú štruktúru vo všeobecnosti tvoria programy, podprogramy a prvky (projekty).

Program

Je súhrn/skupina navzájom súvisiacich aktivít (prác, činností, dodávok) vykonávaných na splnenie definovaných cieľov a zámerov. Program môžeme obrazne považovať za „mini rozpočet“ istej kompetenčnej oblasti, ktorú vykonáva subjekt samosprávy (napríklad

Vzdelávanie, Doprava, Šport a pod). Program môže byť časovo ohraničený a časovo neohraničený:

- časovo ohraničený program má určený počiatočný a koncový dátum realizácie, obsahuje všetky úrovne štruktúry programu časovo ohraničené.
- časovo neohraničený program nemá určený rok skončenia, môže mať podprogramy, projekty a prvky časovo ohraničené. Ak niektorá z týchto úrovní je časovo ohraničená, potom všetky úrovne pod ňou sú časovo ohraničené.

Program sa vo všeobecnosti delí na (obsahuje) podprogramy, prvky a/alebo projekty (ďalej len „časti programu“). Každý program obsahuje zámery, ciele a merateľné ukazovatele³. Každý program má priradený stručný, výstižný názov.

Podprogram

Je ucelená časť programu, ktorá obsahuje vzájomne súvisiace aktivity (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram materské školy a Podprogram základné školy). Podprogram teda môžeme považovať za štruktúru, ktorá zvyšuje transparentnosť programu a špecifikuje súvisiace tematické a výdavkové skupiny programu. Podprogram vo všeobecnosti tvoria prvky a/alebo projekty. Každý podprogram má priradený stručný, výstižný názov.

Prvok

Prvok je časovo neohraničená bežná aktivita/aktivity, ktorá „produkuje“ (v rámci ktorej sa produkuje) tovar alebo službu (napríklad v rámci Programu vzdelávanie môže byť Podprogram základné školy a v rámci neho Prvok základná škola so zameraním na informačné technológie a Prvok základná škola so zameraním na cudzie jazyky). Každý prvok má priradený stručný, výstižný názov.

Projekt

Projekt je časovo ohraničená aktivita, ktorá produkuje špecifický tovar alebo službu. Projekt a prvok sú z hľadiska významu rovnocenné časti podprogramu a sú súhrnom aktivít, ktoré je možné na základe ich zamerania zoskupiť do podprogramu. Každý projekt má priradený stručný, výstižný názov.

³ Používa sa aj synonymum ukazovatele výkonnosti.

Vízia

Vízia prezentuje predstavu o ideálnom stave samosprávy, resp. ideálnom stave jej fungovania.

Poslanie

Poslanie prezentuje zmysel existencie samosprávy (čo robí, prečo a pre koho).

Zámer

Zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok/dopad dlhodobého plnenia príslušných cieľov (budúci stav, ktorý chceme v konečnom dôsledku dosiahnuť realizáciou programu/jeho časti a plnením príslušných cieľov v rámci programu/jeho častí).

Cieľ

Cieľ je forma na vyjadrenie výstupu alebo výsledku, prostredníctvom ktorého sa dosahuje (ktorý prispieva k) plnenie zámeru. Existujú:

- výstupové ciele (výstupovo orientované ciele) - vyjadrujú konkrétne výstupy, tzn. tovary a služby produkované subjektom samosprávy;
- krátkodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú okamžité výsledky, ktoré sa prejavia po relatívne krátkom čase (približne do, resp. okolo 1 roka) ako priamy efekt pôsobenia výstupov;
- strednodobé výsledkové ciele (výsledkovo orientovaný cieľ) - vyjadrujú výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Výstup

Výstupy sú tovary a služby produkované samosprávou. V programovom rozpočte sú definované výstupovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výstupu, napríklad: služba - hliadkovanie zabezpečované mestskou políciou (počet hliadok mestskej polície); služba - zabezpečovanie výučby na základnej škole (počet žiakov základnej školy); služba - oprava miestnych komunikácií (dĺžka opravených ciest za rok) služba - organizovanie kultúrnych podujatí (počet zorganizovaných predstavení); služba - starostlivosť o seniorov alebo zdravotne postihnutých (počet umiestnených pacientov v dome sociálnych služieb), služba - zabezpečovanie verejného osvetlenia (počet prevádzkovaných svetelných bodov) a pod.

Výsledok

Výsledky sú spoločensko-ekonomické zmeny spôsobené plnením programov, ktoré sú dosahované v strednodobom a krátkodobom rámci. V programovom rozpočte sú definované výsledkovo orientovanými cieľmi a ukazovateľmi výsledku, napríklad: zvýšenie návštevnosti knižnice školopovinnými deťmi (zmena oproti minulosti), zníženie (výskytu) protispoločenskej činnosti/zvýšenie bezpečnosti, zníženie dopravnej nehodovosti, zvýšenie spokojnosti obyvateľov so službami klientskeho centra, pokles zadlženosti mesta per capita a pod.

Merateľný ukazovateľ

Merateľný ukazovateľ je nástroj na monitorovanie a hodnotenie plnenia cieľa, resp. nástroj, prostredníctvom ktorého meriame pokrok pri plnení cieľa.

Monitorovanie

Monitorovanie je systematický proces zberu, triedenia a uchovávanía relevantných informácií o vecnom a finančnom plnení programov. Údaje získané monitorovaním sa využívajú pri monitorovaní výkonnosti. Monitorovanie výkonnosti je priebežné sledovanie plnenia cieľov a merateľných ukazovateľov programu počas celého obdobia jeho realizácie. Pre potreby manuálu sa monitorovanie výkonnosti bude nazývať monitorovanie. Výsledky monitorovania sa prezentujú v monitorovacej správe.

Hodnotenie

Hodnotenie je systematická a analytická činnosť, ktorá na základe analýzy kritérií relevantnosti, účinnosti, efektívnosti/hospodárnosti, a prípadne aj užitočnosti/dopadu či stability/udržateľnosti, poskytuje spoľahlivé závery o výstupoch, výsledkoch, dôsledkoch a celkových účinkoch programu, pričom:

- Relevantnosť – je posúdenie vzájomnej súvislosti priorit samosprávy, zámerov a cieľov programov.
- Účinnosť – je hodnotenie miery dosiahnutia cieľov programu, širších plánovaných aj neplánovaných prínosov a pozitívnych a negatívnych vplyvov realizácie programu.

Projekt: Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy

- Efektívnosť a hospodárnosť – je posúdenie efektívnosti vstupov k dosiahnutým výstupom. Posúdenie, či za rovnaké vstupy bolo možné získať vyššie výstupy alebo či bolo možné za nižšie vstupy dosiahnuť rovnaké výstupy.
- Užitočnosť a dopad – je porovnanie plánovaného, resp. dosiahnutého vplyvu cieľov programu s potrebami cieľovej skupiny.
- Stabilita a udržateľnosť – je posúdenie perspektívnosti pôsobenia očakávaných kladných zmien vyplývajúcich z realizácie častí programu po ich ukončení (či sa očakávané kladné zmeny nestanú zastaranými v krátkom časovom období).

Výsledky hodnotenia sa prezentujú v hodnotiacej správe, ktorá je súčasťou záverečného účtu.

Logický rámec programu

Logický rámec programu predstavuje vnútornú logiku programu. Je to spôsob, akým sa o programe, jeho zámeroch, cieľoch a vstupoch uvažuje. Pomocou neho sa systematicky buduje, vyjadruje a sleduje priama, preukázateľná logická súvislosť medzi víziou, poslaním, zámermi, strednodobými výsledkovými cieľmi, krátkodobými výsledkovými cieľmi, výstupovými cieľmi a vstupmi programu.

Zdroje informácií

Informácie, ktoré sa týkajú programového rozpočtovania, nájdete na oficiálnej webovej stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Informácie, ktoré sa týkajú projektu Pilotná implementácia programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov a zámerov na úrovni územnej samosprávy, budú pravidelne zverejňované a aktualizované na stránke: www.finance.gov.sk/projekt.

Súvisiace školiace materiály

Vzorové príklady tvorby základných prvkov programového rozpočtovania.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu a základné vlastnosti základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania) – vízie, poslania, zámerov, cieľov a merateľných ukazovateľov a prezentovať všeobecné a konkrétne príklady základných prvkov programového rozpočtovania (strategického plánovania).

Metodika tvorby strategického plánu.

Cieľom dokumentu je vysvetliť podstatu strategického plánovania; súvislosť medzi strategickým plánovaním a programovým rozpočtovaním; význam spolupráce zainteresovaných strán v rámci subjektu územnej samosprávy pri strategickom plánovaní.

Prezentácie popisujúce postupy a procesy pri tvorbe programovej štruktúry.

Cieľom dokumentu je vysvetliť tvorbu programovej štruktúry v podmienkach územnej samosprávy.